

TRENY

1. O Trenach:

2. Elementy procesu żałoby:

a)

b)

c)

d)

e)

3. Elementy poetyckie cyklu trenów:

LAUDATIO	
COMPLORATIO	
IACTURAE DEMONSTRATIO	
CONSOLATIO	
EXHORTATIO	

4. ETYKA STOICKA

A.

B.

C.

TREN IX

Kupić by cię, mądrości, za drogie pieniądze,
 Która (jesli prawdziwie mienią) wszytki żądze,
 Wszytki ludzkie frasunki umiesz wykorzenić,
 A człowieka tylko nie w anioła odmienić,
 Który nie wie, co boleść, frasunku nie czuje,
 Złym przygodam nie podległ, strachom nie hołduje.
 Ty wszytki rzeczy ludzkie masz za fraszkę sobie,
 Jednaką myśl tak w szczęściu, jako i w żalobie
 Zawždy niesiesz; ty śmierci namniej sie nie boisz,
 Bezpieczną, nieodmienną, niepożytą stoisz.
 Ty bogactwa nie złotem, nie skarby wielkimi,
 Ale dosytem mierzysz i przyrodzonymi
 Potrzebami; ty okiem swym nieuchronionym
 Nędznika upatrujesz pod dachem złoconym,
 A uboższym nie zajżrzesz szczęśliwego mienia,
 Kto by jedno chciał słuhać twego upomnienia.
 Nieszczęśliwy ja człowiek, którym lata swoje
 Na tym strawił, żebych był ujżrzał progi twoje.
 Terazem nagle z stopniów ostatnich zrzucony
 I miedzy insze, jeden z wiela, policzony.

Objaśnienia:

1. *Kupić by cię* - warto by cię kupić.
2. *mienią* - *mienić* - mówić.
3. *frasunki* - zob. [Tren I,4](#); *wykorzenić* - wyrwać z korzeniem.
4. *tylko nie* - omal, o mało co; *odmienić* - przemienić.
6. *przygodam* - przygodom; *nie hołduje* - nie ulega, nie poddaje się.
7. *masz za* - uważasz za.
8. *jednaką myśl* - niezmienną postawę, nastrój; *w żalobie* - w smutku, w płaczu; *zawždy* - zawsze.
9. *namniej* - wcale; wcale nie.
10. *bezpieczną* - wolną od obaw, nie podlegającą strachom; *niepożytą* - niewyciężoną, niezwruszoną.
12. *dosytem* - *dosyt* - zaspokojenie potrzeb, nasycenie (zob. współczesne wyrażenie: *najeść się do syta*); *mierzysz* - *mierzyć czym* - oceniać ze względu na co; *przyrodzonymi* - *przyrodzony* - naturalny.
13. *nieuchronionym* - takim, przed którym nie można się uchronić, ukryć.
14. *nędznik* - biedak, człowiek nieszczęśliwy, nieszczęśliwiec (odcień znaczeniowy często pogardliwy); *upatrujesz* - szukasz i umiesz dojrzeć, oceniasz.
15. *zajżrzesz* - zazdrościsz; *szczęśliwe mienie* - mienie dostateczne, wystarczające i uczciwie nabyte.
16. *by jedno* - byleby, byleby tylko.
18. *progi* - siedziba.
19. *z stopniów ostatnich* - z najwyższych stopni, wiodących do siedziby mądrości.
20. *miedzy insze* - między innych, pośród innych; *jeden z wiela* - jeden z wielu.

1. Kim jest podmiot liryczny w trenie IX?

2. Scharakteryzuj mądrość wg trenu.

3. Na czym polega kryzys ideałów renesansowych w trenie?